

JAARVERSLAG 2016

STICHTING MUSEUMHAVEN LEEUWARDEN

1. Inleiding

2016 staat voor Stichting Museumhaven Leeuwarden in het teken van het laveren tussen sentimenten. Enerzijds ervaren we toenemende belangstelling voor de diverse activiteiten die we in de Museumhaven en aan boord van Stânfries X organiseren, constateren we met plezier dat de Museumhaven in de media vaker onderwerp van gesprek is en komen we meer in beeld bij andere organisaties in de stad; anderzijds loopt het bestuur tegen een onverwachte tegenvaller aan omdat haar trouwe vlaggenschip motorisch mankementen vertoont en heeft het bestuur zorg omdat het Museumhavengebied kwetsbaar blijkt voor overlast.

Onverminderd is het onze missie om onze haven, schepen en de mensen die daar onlosmakelijk deel van uitmaken en deel van uitgemaakt hebben, verbonden te laten zijn van de stad, haar inwoners en bezoekers met haar toenemende culturele betekenis.

Wij zien het als onze taak om vanuit onze missie en visie blijvend een bijdrage te leveren aan het levend houden van de herinnering aan het belang van de mensen die op hun schepen, aan de kaden, in rederijen, in het transport en alle aan de scheepvaart gerelateerde ambachten een zo wezenlijke bijdrage hebben geleverd aan ontstaan en ontwikkeling van Leeuwarden. De Museumhaven maakt als metafoor aan die tijd onlosmakelijk deel uit van Leeuwarden. Het bestuur van de Stichting is er trots op dat zij vorm en inhoud mag geven aan de dit havengebied dat ruim tien jaar geleden door het bestuur van de stad is verwezenlijkt.

2- Status bestuurlijke speerpunten 2014 - 2019

Het behoud van de haven en de kansen voor de historische bedrijfsvaartuigen

De Museumhaven is opgericht vanuit de politiek- bestuurlijke wens bij te dragen aan het behoud van de cultuur- historische waarde van de maritieme geschiedenis voor de stad Leeuwarden; een volle Museumhaven (met schepen binnen de door ons gestelde historische kaders) is en blijft een van de pijlers van de Stichting. We tekenen daarbij aan dat er de laatste paar jaar concurrentie ontstaat tussen museum- en of op museaal erfgoed ingerichte havens. Het bestuur blijft ijveren voor een volle haven en hoopt dat met name de gemeente in dat opzicht de waarde van de Museumhaven alsook de bijzondere ligging in dit deel van de stad meer structureel gaat ondersteunen.

In de loop van het jaar zijn er diverse wijzigingen geweest in het schepenbestand; na een aanvankelijke zorg over afname, constateert het bestuur bij het afsluiten van het jaar 2016 dat er feitelijk nog twee open plaatsen zijn. Eind 2016 liggen er 15 schepen in de haven.

Kijkend naar het huidige havengebied, constateert het bestuur dat de kom voor De Beurs een kwetsbare blijft, omdat voor permanente bewoning de plek vanwege verkeersdruk minder aantrekkelijk gevonden wordt. Tegelijk is de kom een in het oog springende locatie, waarvoor het bestuur in gesprek blijft met diverse partijen om deze in te vullen.

De Stichting is van mening dat het van belang is voor de herkenbaarheid en aanzicht van de Museumhaven dat haar gebied wordt uitgebreid naar de zuidzijde van de Willemskade. Tevens achten wij zeer wenselijk dat zolang die situatie nog niet geformaliseerd is, waar mogelijk stringenter wordt toegezien en gehandhaafd op schepen aan die zuidzijde. Punten van aandacht daarbij zijn de welstand/onderhoud en de overlast door semi- permanente bewoners dan wel student- bewoners.

De uitvoering van plannen om de zichtbaarheid van de Museumhaven te vergroten

Door nautische en culturele activiteiten te organiseren in de haven, aan boord van de schepen en op de kades van de Willemskade wil de Stichting de herinnering levend houden aan de bedrijvigheid die de Willemskade ooit zo typeerde en mensen die water, haven en kades in hun dna hebben, stimuleren om hun herinneringen met haar en anderen te delen. Met vlaggenschip Stânfries X is die herinnering en betekenis niet alleen in de haven maar ook op andere plekken in de stad of daarbuiten prima zichtbaar te maken en de Stichting zet zich dan ook blijvend in om de verbinding te vormen naar andere organisaties die zich herkennen in dit streven.

De Stichting blijft wedijveren om zichtbaarder te worden en ziet met plezier dat activiteiten op kunst en cultuurgebied daar goed aan bijdragen, waarvan u verderop in dit verslag een uitgebreide opsomming treft.

De bevaarbaarheid stimuleren en de aantrekkelijkheid van het gebied vergroten door het weer beweegbaar maken van de Prins Hendrikbrug

Door de Prins Hendrikbrug weer beweegbaar te maken (situatie van voor 1969) verwacht het bestuur van de Stichting dat de levendigheid in het gebied makkelijker terugkeert, worden kansen voor een aantrekkelijk Willemskade- gebied vergroot en de cultuur- historische waarden van de haven versterkt. Bovendien is een beweegbare PH- brug een voorwaarde voor het weer in ere herstellen van een recreatieve vaarroute om de oost. Het bestuur constateert met genoegen dat het door twee van haar leden ingediende Burgerinitiatief Prins Hendrikbrug Beweegbaar stappen maakt in de gewenste richting. Onder meer heeft in 2016 een raadsmeerderheid onderzoek laten doen naar de (economische) effecten, kosten en opbrengsten van de vaarroute en tevens door architectenbureaus twee voorontwerpen heeft laten realiseren. De initiatiefnemers hebben deel uitgemaakt van de hiervoor ingestelde begeleidingsgroep Toeristische Oostelijke Vaarroute.

Borgen prettige woon- leef en verblijfsomgeving

De Museumhaven is niet alleen een museale verzameling schepen, het is zeker ook een leefgebied voor bewoners op de diverse schepen, een hechte gemeenschap die ziet op een onderhouden omgeving en goed contact met de buurtbewoners en bedrijven aan de wal.

Het bestuur heeft toenemende zorgen over de kwetsbaarheid van het gebied voor overlast en vandalisme gezien het toenemende aantal incidenten, vernielingen, diefstallen en over de forse snelheden van auto's gedurende de dag en nacht in combinatie met sociale en muziekoverlast. Het bestuur van de Stichting hoopt samen met bevoegd gezag en diensten te komen tot een vermindering van de overlast, bijvoorbeeld door het treffen van snelheidsremmende maatregelen of het zorgen voor meer handhaving in met name late en nachtelijke uren. De borging van een prettige woon- leef en verblijfsomgeving staat onder druk, terwijl het gebied juist alle kans en gelegenheid biedt dat wel te zijn.

Stimuleren van cultuur, kunst & educatie

Kunst, cultuur en educatie blijken een uitstekend middel te zijn om de cultuur- historische waarde van haven, schepen, de aanliggende kaden en mensen voor de stad Leeuwarden onder de aandacht te brengen; vlaggenschip Stânfries X speelt daar een voorname rol in. Verderop doen we verslag van de verschillende activiteiten, ook op dit terrein. Door het aanhalen van banden met andere organisaties op dit vlak, kan ook Museumhaven zich nadrukkelijker manifesteren op het culturele vlak.

Behoud Stânfries X

Op 17 mei 2014 werd Stichting Museumhaven Leeuwarden eigenaar van Stânfries X en nam daarmee de verantwoordelijkheid op zich om het schip in goede staat te houden. Het schip heeft grote cultuur- historische waarde voor de stad, die de Stichting wil uitdragen naar bewoners en bezoekers op diverse momenten en locaties, en zeker tijdens het in Leeuwarden zo geliefde Sinterklaasfeest als haar vlaggenschip Pakjesboot is. De eerste contacten met 'Culturele Hoofdstad' en diverse mienskip- initiatieven wijzen erop dat ook ons vlaggenschip een of meerdere keren een rol gaat spelen in dat belangrijke jaar.

Het bestuur had het voornemen het exploitatieplan voor haar vlaggenschip dit jaar nader uit te werken en om te zetten in realisatie. Helaas hebben we aan het einde van dit jaar 2016 de teleurstellende constatering gedaan dat de motorisering van Stânfries X zeer te wensen overlaat en dat de komende maanden gebruikt moeten worden om vast te stellen wat de exacte status is van hoofdmotor en toebehoren; is vervanging van het geheel echt aan de orde of zijn er nog opties tot reparatie? Het vlaggenschip van de Stichting moet zelfstandig en veilig kunnen varen, daarover zijn we het eens. Deze stagnatie in haar plannen is een tegenvaller voor het bestuur, dat alles op alles zal moeten zetten naar 2017 om tot een definitief oordeel en besluit nadien te komen.

3. Ontwikkeling

De verdere ontwikkeling van de Museumhaven gaat het bestuur van de Stichting zeer aan het hart. Los van de op termijn wellicht mogelijke realisatie van de weer beweegbare Prins Hendrikbrug, blijft het bestuur wedijveren voor een meer integrale aanpak van het hele gebied. Een van de belangrijkste voorwaarden daartoe, zou een andere insteek zijn naar haar belangrijkste partner, de gemeente. Op dit moment ressorteert Stichting Museumhaven onder diverse verantwoordelijke bestuurders en ambtelijke diensten: het verdient volgens het bestuur aanbeveling daar vanuit pragmatisme en beter bereikbaar resultaat, verandering in aan te brengen. Wat betreft gebiedsontwikkeling past daar een actieve houding bij van bestuur van de Stichting naar de gemeente en vice versa; beiden hebben belang en baat bij een aantrekkelijk en leefbaar binnenstedelijk gebied voor inwoners en bezoekers. Het bestuur van Stichting Museumhaven spreekt de wens uit daar sterker aan te kunnen bijdragen; versterking van 'eigenaarschap' samen met andere belanghebbenden in het gebied versterkt het gebied.

De Stichting blijft zich zoals gezegd inzetten om een betere invulling te krijgen voor het water in De Kom tegenover De Beurs. Tevens maakt het bestuur van de gelegenheid gebruik om aandacht te vragen voor (mede)zeggenschap over andere beschikbare plaatsen in het gebied met name aan de zuidzijde. De beeldkwaliteit van het totaal is en blijft bepalend voor de algehele indruk en kan op die manier positief bijdragen aan de algehele beeldkwaliteit op het water in dit voornamelijk deel van de binnenstad.

Het bestuur blijft zich inspannen voor een levendige Museumhaven in de steeds levendiger wordende stad Leeuwarden en wil zij blijvend bijdragen aan de verzameling en het uitdragen van kennis betreffende de belangrijke rol die de binnenvaart in de historie van Leeuwarden en Friesland heeft vervuld.

4. Evenementen/activiteiten

Het bestuur is verheugd over de ontwikkeling van het aantal evenementen in het gebied en haar steeds actieve bijdrage hierin en spreekt de wens uit enthousiasme en opgaande lijn vast te houden. Het afgelopen jaar 2016 zijn diverse activiteiten ontplooid, deels door geïnitieerd door het Stichtingsbestuur, deels door haar leden en deels door in samenwerking met anderen.

- ✓ Kerstverlichting: Het bestuur coördineert zoals ieder jaar de kerstverlichting aan boord van de schepen in de Museumhaven en vergoedt extra stroomverbruik hierdoor voor de periode tijdens de donkere dagen de Museumhaven in de avonden sfeervol te verlichten; het bestuur is er voorstander van om ook de kade beter te verlichten, maar heeft in die gedachte helaas nog geen medestander kunnen vinden bij het LOF om daar financieel aan bij te dragen.
- ✓ Krijg de Bibbers: op zondagmiddag 17 januari 2016 organiseerden 6 enthousiastelingen i.s.m. Stichting Museumhaven voor de tweede keer het Winter Verhalen Festival 'Krijg de BIBBERS' aan de Westerkade. Optredens van twintig verhalenvertellers, voorlezers, muzikanten, acteurs en kunstenaars in bijzondere locaties op en aan de Kade, in oude schepen en monumentale panden. Het thema van het festival was deze editie *'spanning en sensatie'*. Optredens van o.a. thrillerschrijfster: Loes den Hollander, Potzenmaker en dichter: Jan Ketelaar, De Leeuwarder Bieropstand, Bergbeklimmer Hans Achterbosch en theatrale acts van o.a. Joris Colier. De Kinderactiviteiten werden uitgevoerd door de Stichting De Vrolijkheid, er werd voorlezen rond de kachel aan boord van de Stânfries X en aan de Kade werden 'klompbootjes' gebouwd. Evenals de vorige editie droegen dichters voor tijdens het 'Defilé voor Dichters'. De Westerkade werd omgetoverd tot een 'Kade om te zijn' met heerlijke hapjes en drankjes (bibberballen, bibberkoek, bibberburg en bibberbier). Het festival werd bezocht door ca. 1.000 bezoekers;
- ✓ Elfsteden Roeimarathon: Museumhaven Leeuwarden was ook in 2016 sponsor van de Elfsteden Roeimarathon (organisatie Wetterwille, Leeuwarden) door het beschikbaar stellen van haar vlaggenschip Stânfries X als startschip in de Prinsentuin;
- ✓ Presentatie dichtbundel: Op 20 maart presenteerde Marrit Jellema (Sneek) a/b Stânfries X haar tweede dichtbundel tijdens een gecombineerd poëzie- en muziek-evenement met voordrachten van Marrit Jellema (op muziek), optredens van Ronald Jan Fokkema, pianiste Annelieke Zantinge en muziek van Harmen Schilt en David Wolgen van de band Dat Schilt, en de twee singer/songwriters Rick Poiesz en Dumang Summer. Presentatie evenement: dichter/beeldend kunstenaar Henk Dillerop. Totaal drie voorstellingen met 80 belangstellenden.
- ✓ Expositie 'Willemskade, 'Het heden heeft een verleden': 21 kunstenaars waaronder Christiaan Afman, Margreet Boonstra, Jelle Schotanus, Monique Buising, Henk Dillerop, Douwe Idema, Walter Stoelwinder en Marten Taekema toonden werk tijdens de expositie aan boord van de Stânfries X. De opening was op vrijdag 22 april 2016 door Anne Feddema met muziek van Dat Schilt, Melda Wibawa schilderde 'plein air' op het dek van het schip. Na de opening was de tentoonstelling geopend op 23, 24 en 30 april en op 1, 7, 8, 14 en 21 mei, dagelijks van 13.00 tot 16.30 uur. De expositie werd door ruim tweehonderd mensen bezocht;
- ✓ Opening Watersportseizoen 2016: Zaterdag 23 april was de opening van het Watersportseizoen van de gemeente Leeuwarden. Aan boord van de Stânfries X verzorgden de leden van het Leeuwarden Shantykoor voor een 'luidkeels' optreden;
- ✓ Burgerinitiatief Prins Hendrikbrug Beweegbaar: door het jaar 2016 zijn op verschillende momenten op verschillende locaties zoals a/b Stânfries X en in de raadszaal bijeenkomsten en voordrachten geweest

van de indieners van het burgerinitiatief. Kennisoverdracht en druk uitoefenen blijven de voornaamste issues van de indieners om iedere keer dat het kan een stapje naar realisatie te zetten;

- ✓ We sluiten het activiteitenjaar 2016 traditioneel af door Stânfries X ook dit jaar weer als muziek & pakjesboot te laten fungeren tijdens de drukbezochte traditionele Sinterklaasintocht.

Media- uitingen Stichting Museumhaven Leeuwarden: nieuwsvoorziening via de eigen website www.museumhavenleeuwarden.nl, via diverse eigen Facebookpagina's (Museumhaven, Prins Henrikbrug Beweegbaar), via twitter @MuseumhavenLwd. Diverse items op o.a. Omroep Leo, GPTV, Omrop Fryslân en in de Leeuwarder Courant

✓ 5. Museumhaven na 2016

Het bestuur luidt het jaar uit met enige zorg omtrent de toekomst, omdat haar vlaggenschip vooralsnog niet goed inzetbaar is. Tegelijk is er de constatering dat de culturele activiteiten mede door toedoen van een van haar nieuwe bestuursleden, goed aanslaan een met Culturele Hoofdstad in het verschiet, een hoopvolle toekomst gloort van meer herkenning, zichtbaarheid en erkenning als cultureel verbinder tussen water en kade.

Het bestuur is dan ook voornemens haar beleid voort te zetten en haar netwerk waar mogelijk te verbreden. Aan het einde van 2016 zijn de eerste verkennende gesprekken gestart met de Stadswerf Leeuwarden, om te kijken waar verbindingen mogelijk zijn.

In 2016 heeft het bestuur van Stichting Museumhaven Leeuwarden een aantal wijzigingen ondergaan, omdat een aantal bestuursleden hun werkzaamheden niet langer kon combineren met de bestuursfunctie. De Stichting dankt in dit Jaarverslag haar afgetreden leden Henk van Duuren en Gjalt Pilat en ook voormalig bestuurslid Linda van der Zee die haar werkzaamheden voor het secretariaat alsnog heeft moeten opgeven. Het jaar 2016 gaat het bestuur uit in afgeslankte vorm met de wens haar samenstelling weer snel compleet te maken.

Per eind oktober 2015 bestaat het bestuur van de Stichting Museumhaven uit:

- De heer C.H. Borsten – voorzitter
- De heer B. Meijer – penningmeester
- De heer H. Dillerop, - bestuurslid, portefeuille kunst & cultuur
- De heer N. Donker - bestuurslid – portefeuille PR/ media en Burgerinitiatief PH- brug

De Schouwcommissie t.a.v. ligplaatsenbeleid bestaat uit:

- De heer L. Popken
- De heer W. Valk
- De heer F. Veldmeijer

Tevens adviseert de Schouwcommissie desgewenst het Stichtingsbestuur op diverse terreinen.

Stichting Museumhaven Leeuwarden

Mei 2017